

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 3Tdo/43/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6223010051
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kostolanská
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:6223010051.1

Uznesenie

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Kostolanskej a členov senátu JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku na neverejnom zasadnutí konanom 24. septembra 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného O. P. pre zločin prevádzkačstva podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, o dovolaní obvineného O. P. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 19. júla 2023, sp. zn. 3To/52/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného O. P. o d m i e t a.

odôvodnenie:

Okresný súd vo Veľkom Krtíši (ďalej tiež „súd I. stupňa“) rozsudkom z 12. apríla 2023, sp. zn. 3T/18/2023, uznal obvineného O. P. (ďalej tiež „obvinený“) vinným zo zločinu prevádzkačstva podľa § 355 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

„dňa 30.11.2022 v čase o 23.21 h. v úmysle získať pre seba alebo pre iného finančnú výhodu vo výške približne 2.000,-€, nedovolené pomáhal pri prechode cez územie Slovenskej republiky tridsiatim trom príslušníkom Sýrskej Arabskej republiky, ktorí nie sú občanmi Slovenskej republiky, ani nemajú na území Slovenskej republiky trvalý pobyt a to tým spôsobom, že tieto osoby, na neznámom mieste vo vnútrozemí Maďarska, neďaleko maďarsko-srbskej štátnej hranice, naložil do nákladného priestoru motorového vozidla značky IVECO Daily, belej farby, s evidenčným číslom L.-XXX, VIN: K s cieľom previezť tieto osoby cez územie Slovenskej republiky, na neznáme miesto v Českej republike, pričom predmetné vozidlo bolo dňa 30.11.2022 v čase o 23:15 h. spozorované hliadkou OO PZ Dolná Strehová pri škôlke v obci Horná Strehová, okres Veľký Krtíš, kde sa ho hliadka pokúsila zastaviť pomocou svetelného výstražného zariadenia s nápisom STOP, na čo obvinený nereagoval, cez chodník popri ceste obišiel služobné motorové vozidlo a s vozidlom pokračoval v jazde po ceste č. II/591 smerom na obec Brusník, pričom hliadka OO PZ Dolná Strehová ho prenasledovala s použitým svetelným a zvukovým výstražným zariadením a pokúšala sa ho zastaviť, čo sa im nedarilo, pretože obvinený pokračoval v jazde a na začiatku obce Senné, pri vjazde do areálu Agrodružstva Senné, viedol vozidlo v protismere pri ľavej krajnici, kde spomalil, otvoril dvere na vodičovej strane a počas jazdy z vozidla vyskočil na vozovku, kde ho hliadka OO PZ Dolná Strehová zadržala, čím takto páchatel' za odplatu v hodnote približne 2.000,-€, pre tridsiatich troch príslušníkov Sýrskej Arabskej republiky, ktorí nie sú občanmi Slovenskej republiky alebo osobami s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, organizoval a pomáhal pri ich prechode cez územie Slovenskej republiky“.

Za to súd I. stupňa obvinenému uložil podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 2 roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona súd I. stupňa zaradil obvineného do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona bol obvinenému uložený trest prepadnutia vecí:
- mobilný telefón zn. Redmi 10 C, IMI 1: XXXXXXXXXXXXXXXXXX, IMI 2: XXXXXXXXXXXXXXXXXX so SIM kartou Yettel č. XXXXXXXXXXXXXXXXXX
- mobilný telefón zn. iPhone X, čiernej farby IMI: XXXXXXXXXXXXXXXXXX so SIM kartou Yettel č. XXXXXXXXXXXXXXXXXX.

Proti tomuto rozsudku súdu I. stupňa, čo do výroku o treste, podal obvinený aj prokurátor odvolanie.

Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „odvolací súd“) rozsudkom z 19. júla 2023, sp. zn. 3To/52/2023 zrušil napadnutý rozsudok súdu I. stupňa vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku.

Podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j), písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere 4 roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Vo výroku o vine a o treste prepadnutia veci ostal napadnutý rozsudok súdu I. stupňa nezmenený.

Odvolanie obvineného podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd zamietol.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Rastislava Urbániho, PhD., LL.M., advokáta so sídlom v Banskej Bystrici, písomným podaním doručeným súdu I. stupňa 11. decembra 2023 dovolanie proti výroku o treste, uplatnené z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Obvinený je presvedčený, že rozsudkom odvolacieho súdu, ako aj konaním, ktoré mu predchádzalo, došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu.

Na hlavnom pojednávaní konanom 12. apríla 2023 obvinený učinil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že sa cíti byť vinným zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Napriek tomu namietal, že v priebehu trestného konania bolo jeho právo na obhajobu porušené do takej miery, že neboli rešpektované práva na spravodlivý súdny proces a súdnu ochranu, ako to vyžadujú všeobecne záväzné právne predpisy.

Vzhľadom k tomu, že je obvinený štátnym príslušníkom Srbska, súd opatrením podľa § 28 ods. 1 a ods. 3 Trestného poriadku pribral do konania tlmočníka zo srbského jazyka. Ako obvinený mal právo na tlmočenie procesných úkonov v rámci trestného konania vedeného proti jeho osobe, pretože je jeho ústavným právom používať v trestnom konaní jazyk, ktorému rozumie. Podľa názoru obvineného toto právo nemožno naplniť iba formálnym pribratím tlmočníka. Je nevyhnutné, aby tlmočník reálne vykonával tlmočnickú činnosť, teda aby obvinenému sprístupnil obsah procesných úkonov, resp. reálne pretlmočil hovorené slovo osôb prítomných na procesnom úkone.

Obvinený poukázal na to, že hoci bol tlmočník na verejnom zasadnutí konanom 19. júla 2023 (na ktorom sa rozhodovalo o odvolaní obvineného a prokurátora) prítomný, svoju funkciu fakticky nevykonával. Tlmočník podľa obvineného nepretlmočil priebeh verejného zasadnutia, a tým bola jeho prítomnosť len čisto formálna. Odvolací súd z tohto zasadnutia nevyhotovoval zvukový záznam a zo samotnej zápisnice nevyplýva, že by bolo tlmočenie vykonané. Ak by tlmočník priebeh zasadnutia reálne tlmočil, muselo by to byť v zápisnici riadne zaznamenané.

Podľa obvineného, ak by mu bol priebeh súdneho konania riadne pretlmočený, mal by možnosť porozumieť všetkému, čo mu hrozí, úvahám súdu, ako aj posúdiť dôsledky jednotlivých rozhodnutí a zvoliť odlišný spôsob obhajoby. Nerešpektovanie práva na tlmočníka považoval za závažný zásah do

jeho práva na obhajobu. Formálne pribratie tlmočníka, ktorý reálne netlmočí, je podľa neho rovnocenné situácii, akoby tlmočník do konania vôbec pribratý nebol.

Obvinený v tejto súvislosti odkázal na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2010/64/EÚ z 20. októbra 2010 o práve na tlmočenie a preklad v trestnom konaní, ako aj na judikatúru ESĽP a Súdneho dvora EÚ, ktoré zdôrazňujú potrebu zabezpečenia primeranej kvality tlmočenia ako nevyhnutnej súčasti spravodlivého procesu.

Obvinený zastával názor, že mu reálne nebolo umožnené právo na tlmočníka aj realizovať, a tlmočenie využívať. Celé konanie bolo vedené spôsobom, akoby nebol na ňom ani prítomný, čo vníma ako obrovský zásah do jeho práva na obhajobu.

Opätovne zdôraznil, že z obsahu zápisnice z 19. júla 2023 nie je zrejmé, či reálne došlo k tlmočeniu. Vyplýva z nej iba to, že tlmočník E. G. bol na týchto úkonoch prítomný, no chýba záznam o tom, že by k tlmočeniu aj reálne dochádzalo. Ak by to bolo naopak, a reálne by tlmočil, bolo by to jednoznačne zaznamenané v predmetných zápisniciach, pretože podľa trestného poriadku sa o každom úkone trestného konania spisuje zápisnica, ktorej nevyhnutným obsahom je aj výstižný opis priebehu úkonu, z ktorého je zrejmé i zachovanie zákonných ustanovení upravujúcich vykonávanie úkonu.

Obvinený ďalej namietal, že v jeho prípade došlo aj k porušeniu princípu rovnosti zbraní, keďže od začiatku trestného konania bol znevýhodnený tým, že neovládal jazyk, v ktorom sa konanie viedlo. Toto oslabenie malo byť odstránené pribratím tlmočníka, ktorý by svoju činnosť vykonával riadne a aktívne tlmočil priebeh každého úkonu. K uvedenému však podľa obvineného nedošlo.

Najvyšší súd pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. c) musí skúmať, či zo skutkových zistení súdov nižších stupňov nevyplývajú zásadné nedostatky týkajúce sa zisťovania základných náležitostí právneho posúdenia veci, teda či v konaní odsúdeného boli dostatočne preukázané všetky znaky stíhaného trestného činu.

Nad rámec vyššie uvedeného obvinený namietal aj neprimeranosť uloženého trestu. Súd I. stupňa mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov nepodmienečne. Odvolací súd tento trest bez akéhokoľvek posúdenia podľa obvineného neadekvátne a neprimerane zvýšil na 4 roky, hoci sa obvinený k spáchaniu trestného činu priznal, jeho spáchanie oľutoval a pred spáchaním trestného činu viedol riadny život. Podľa obvineného odvolací súd dostatočne nezohľadnil existujúce poľahčujúce okolnosti a zásady ukladania trestov podľa Trestného zákona. Trest považoval za neprimerane prísny a odporujúci zásade podľa § 34 ods. 3 Trestného zákona, kedy má trest postihovať iba páchatel'a s čo najmenším vplyvom na jeho rodinu a blízke osoby. Z odôvodnenia rozhodnutí súdov vyplýva, že sa formálne o týchto skutočnostiach zmienili, no obvinený bol presvedčený, že konajúce súdy ich napriek tomu vôbec nezohľadnili.

Zdôraznil, že právo na obhajobu nespočíva iba v možnosti zvoliť si obhajcu a radiť sa s ním, ale v celej rade práv prislúchajúcich obvinenému. Právo na obhajobu v sebe zahŕňa aj práva priameho vyjadrenia k návrhom, k dôkazom a ku skutočnostiam, ktoré sú obvinenému kladené za vinu. Tieto práva mu podľa jeho názoru neboli plnohodnotne zabezpečené, keďže učinil vyhlásenie o vine v presvedčení, že mu bude uložený trest odňatia slobody v nižšej výmere. Aj keď mu je zrejmé, že v jeho prípade došlo k aplikácii ustanovenia Trestného zákona o mimoriadnom znížení trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, s prihliadnutím na všetky ostatné okolnosti prípadu i jeho osoby, je tento trest neprimerane prísny, reštriktívny a k tomu vyššie zmienené procesné pochybenia, ktorými bolo výrazne zasiahnuté do jeho práva na obhajobu.

Z uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“) podľa § 386 ods. 1 a ods. 2, § 388 ods. 1 Trestného poriadku vyhovel jeho dovolaniu, vyslovil, že rozsudkom odvolacieho súdu z 19. júla 2023, sp. zn. 3To/52/2023 bol porušený zákon v ustanoveniach § 2 ods. 20 Trestného poriadku, § 28 ods. 1 Trestného poriadku, čl. 47 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v neprospech jeho osoby, tento rozsudok zrušil, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad a prikázal odvolaciemu súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor vo svojom písomnom vyjadrení z 9. apríla 2024 navrhol odvolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť ako nedôvodné.

Uviedol, že počas celého trestného konania boli plne rešpektované práva obvineného na obhajobu a spravodlivý súdny proces. Od začiatku prípravného konania mal obvinený ustanoveného, a neskôr zvoleného obhajcu. Do srbského jazyka mu boli preložené všetky relevantné procesné rozhodnutia a pri každom úkone s obvineným O. P. bol prítomný aj tlmočník, ktorý riadne tlmočil obsah vykonávaných úkonov.

K námietke obvineného o porušení práva na tlmočenie na verejnom zasadnutí konanom 19. júla 2023 prokurátor uviedol, že verejné zasadnutie prebehlo riadne, pričom prítomní boli sudcovia, zapisovateľka, prokurátorka, obvinený, obhajca a tlmočník. Skutočnosť, že v zápisnici nie je výslovne uvedené, že tlmočník tlmočil priebeh zasadnutia, sama osebe neznamená porušenie práva na obhajobu. Zápisnica neobsahuje taktiež ani žiadny záznam o námietke obhajcu proti tlmočeniu, ani o tom, žeby tlmočník svoju povinnosť riadne nevykonával. Ak by tlmočenie bolo nedostatočné, obhajca by bol povinný okamžite na to súd upozorniť. Obhajca je povinný poskytovať obvinenému potrebnú právnu pomoc na obhajovanie záujmov obvineného, účelne využívať prostriedky a spôsoby obhajoby uvedené v zákone, najmä sa starať o to, aby boli v konaní náležité a včas objasnené skutočnosti, ktoré obvineného zbavujú viny alebo jeho vinu zmierňujú, vrátane upozornenia súdu na netlmočenie úkonu. Námietky obhajoby týkajúce sa nedostatočnosti vykonávania tlmočnickej činnosti na verejnom zasadnutí boli uvedené až ako dovolací dôvod, a podľa prokurátora sú nedôvodné. Obvinený mal počas konania zabezpečený prístup k prekladom procesných rozhodnutí a riadne využíval svoje obhajovacie práva.

Stotožnil sa s právnym názorom vyjadreným v rozsudku odvolacieho súdu a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podané obvineným odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Dovolanie obvineného O. P. spolu so spisovým materiálom bol predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie 17. júna 2024.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní predbežne preskúmal dovolanie i predložený spisový materiál a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), po využití zákonného práva podať riadny opravný prostriedok o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), a spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

Dovolací súd zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý neslúži na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Keďže smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, predstavuje zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá je jednou zo základných záruk stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú preto striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Dovolanie je ako mimoriadny opravný prostriedok v rámci trestného konania spôsobilé privodiť prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, a preto ho možno aplikovať, iba ak to je odôvodnené závažnosťou pochybenia napadnutého rozhodnutia súdu.

Podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, pričom táto viazanosť sa vzťahuje na konkrétne pochybenia vytkané rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), nie však na právne dôvody dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku, pokiaľ ide o ich posúdenie podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012)

S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu

dodržovania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je naplnený, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Dovolací súd konštatuje, že podľa ustálenej judikatúry právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) predstavuje zabezpečenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, ako aj zákonný postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov pri reakcii na uplatnené obhajovacie práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 dohovoru, ako aj čl. 50 ods. 3 ústavy sa premieta do viacerých ustanovení Trestného poriadku upravujúcich čiastkové obhajovacie práva obvineného v jednotlivých štádiách trestného konania. Porušenie niektorého z týchto práv, pokiaľ sa zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Len také porušenie práva na obhajobu, ktoré má zásadný charakter, môže založiť tento dovolací dôvod. Zásadné porušenie nastáva len vtedy, ak sa porušenie konkrétneho obhajovacieho práva podstatne prejaví na postavení obvineného a má potencionálny vplyv na výsledok konania. Najmä ide o prípady, kedy obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby (R 116/2014).

Podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Podnet podľa odseku 3 nemožno použiť na podanie dovolania, ak ho podala osoba uvedená v § 369 ods. 2 alebo 5, namietaná okolnosť bola tejto osobe známa už v pôvodnom konaní a nebola namietaná najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Podľa vyššie citovaného ustanovenia je právo obvineného podať dovolanie obmedzené v prípade, ak dôvod, na ktorý sa odvoláva, bol známy už počas pôvodného konania a nebol uplatnený najneskôr v konaní pred odvolacím súdom. V takom prípade obvinený ako oprávnená osoba nemôže použiť dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. g) Trestného poriadku. Toto obmedzenie možno zároveň chápať aj ako určitú, zo zákona vyplývajúcu procesnú sankciu za dobrovoľnú procesnú pasivitu oprávnených osôb.

V posudzovanom prípade obvinený namietal, že tlmočník E. G. svoju tlmočnickú činnosť na hlavnom pojednávaní konanom 12. apríla 2023 a verejnom zasadnutí 19. júla 2023 riadne nevykonával, a jednalo sa len o formálne pribratie tlmočníka. Predmetnú námietku týkajúcu sa nedostatočnosti, resp. nevykonávania tlmočnickej činnosti obvinený uplatnil až v rámci dovolacieho konania, napriek tomu, že mu táto skutočnosť bola a musela byť známa už v pôvodnom konaní. V zmysle vyššie citovaného ustanovenia preto takto formulovaná námietka nemôže úspešne naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Je vylúčené, aby sa v dovolaní úspešne uplatňovali námietky, ktoré obvinený mohol, avšak v skoršom konaní neuplatnil.

Marginálne dovolací súd uvádza, že je pravdou, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní súdu I. stupňa z 12. apríla 2023, ani zo zápisnice z verejného zasadnutia odvolacieho súdu z 19. júla 2023 nevyplýva, resp. nie je v nich výslovne zaznamenané, že by tlmočník aj aktívne tlmočil priebeh pojednávania. Rovnako tak z nich nevyplýva ani žiadna námietka zo strany obhajcu alebo obvineného o absencii tlmočenia, ani akýkoľvek záznam o nesplnení si tejto povinnosti tlmočníka. Zároveň zo zvukového záznamu z hlavného pojednávania 12. apríla 2023 jednoznačne vyplýva, že tlmočník bol prítomný v pojednávacej miestnosti, aktívne vykonával svoju činnosť a priebeh hlavného pojednávania riadne tlmočil obvinenému. Z uvedeného je zrejmé, že obvinenému bolo umožnené plnohodnotne sledovať obsah pojednávania a realizovať svoje procesné práva. Vzhľadom na skutočnosť, že obvinenému boli preložené všetky podstatné dokumenty a zároveň mu bol riadne pretlmočený celý priebeh hlavného pojednávania 12. apríla 2023, nemožno mať pochybnosti o tom, že bol obvinený dostatočne oboznámený s obsahom konania, a rovnako tak zabezpečené aj jeho právo na obhajobu. Túto skutočnosť o to viac umocňuje aj to, že obvinený v rámci konania pred súdom I. stupňa ani v konaní odvolacom nenamietal nedostatočnosť alebo nevykonávanie tlmočnickej činnosti, hoci tak mohol a mal urobiť už vtedy, ak by sa skutočne domnieval, že nerozumie priebehu pojednávania.

I. Ustanovenie Čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len ústava) limituje uplatnenie ohrozených alebo porušených subjektívnych práv v konaní pred štátnymi orgánmi postupom týchto orgánov ustanoveným zákonom, z čoho vyplývajú aj obmedzenia ustanovené zákonom (lehota alebo iná podmienka na uplatnenie práva). Nezáleží na tom, či ide o právo vyplývajúce aj priamo z ústavy alebo „len“ zo zákona.

II. Ak Trestný poriadok ustanovuje pre uplatnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Trestného poriadku podmienku námietky dovolateľovi známej okolnosti, ktorá uplatnený dovolací dôvod zakladá, už v predchádzajúcom (najneskôr odvolacom) konaní (§ 371 ods. 4 Trestného poriadku), nie je možné bez takého postupu dotknutý dôvod dovolania úspešne použiť a dovolací súd v takom prípade dovolanie vždy odmietne ako zrejme nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku. (R 11/2016)

Z obsahu dovolania obvineného ďalej vyplýva, že obvinený namietal aj nesprávnosť výroku o treste, z dôvodu jeho neprimeranosti. Podľa obvineného mu odvolací súd uložil neprimerane prísny trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov, pričom nezohľadnil všetky poľahčujúce okolnosti.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, dovolanie možno podať len v prípade, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednáváný trestný čin nepripúšťa.

Dovolací súd uvádza, že Trestný poriadok vo vzťahu k výroku o treste upravuje iba dva dovolacie dôvody, a to ak bol uložený trest mimo zákonom stanovenej trestnej sadzby, alebo ak bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednáváný trestný čin nepripúšťa. Uvedené ustanovenie však neumožňuje ako dovolací dôvod samostatne uplatniť námietku neprimeranosti trestu.

Je výlučnou právomocou súdov rozhodujúcich v pôvodnom konaní, aby pri určovaní druhu trestu a jeho výmery posúdili všetky okolnosti významné pre určenie trestu (spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, osobu páchatela, jeho pomery, možnosť jeho nápravy a pod.). Dovolací súd v následnom konaní nie je oprávnený tieto okolnosti opätovne preskúmať, ani ich nanovo hodnotiť, preto samotná námietka neprimeranosti trestu nemôže byť dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Dovoláním sa rovnako nemožno úspešne dovolávať nesprávneho zhodnotenia existencie či neexistencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, pretože otázka ich zisťovania, resp. zhodnotenia je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (viď R 18/2015). Rovnako tak je obvinený vylúčený z možnosti úspešného uplatnenia námietky proti nepoužitiu mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia § 39 Trestného zákona (viď R 58/2007).

Nad rámec uvedeného dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že v predmetnej trestnej veci bol obvinenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov, hoci zákonná sadzba podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona je 7 až 10 rokov. Odvolací súd pritom využil ustanovenie o mimoriadnom znížení trestu podľa § 39 Trestného zákona (a pri určení jeho výmery prihliadol na okolnosti, na ktoré poukazoval aj obvinený, t. j. priznanie viny, ľútosť, doterajší riadny život, osobné pomery). S prihliadnutím na tieto skutočnosti mu bol odvolacím súdom podľa § 355 ods. 3 Trestného zákona, § 36 písm. j) a písm. l) Trestného zákona, § 38 ods. 2 ods. 3 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona a § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 roky. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne vysvetlil, akými úvahami sa spravoval pri ukladaní predmetného trestu. Jasne uviedol, ktoré poľahčujúce a priťažujúce okolnosti vzal do úvahy, a ako sa vysporiadal aj s otázkou aplikácie ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu, a to na str. 5 a str. 6 svojho rozhodnutia.

Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že uložený trest nemožno považovať za trest uložený mimo zákonom ustanovenej sadzby, ani za trest, ktorý zákon za predmetný trestný čin nepripúšťa. Skutočnosť, že obvinený nesúhlasí s výškou uloženého trestu odňatia slobody a považuje ho za neprimerane prísny, nepredstavuje dovolací dôvod podľa § 371 Trestného poriadku.

Dovolací súd uzatvára, že žiadna z námietok uplatnených obvineným nenapĺňa ním tvrdené dovolacie dôvody, ani ich nemožno subsumovať pod iný zákonný dovolací dôvod. Z tohto dôvodu neboli splnené podmienky dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.